

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-30
Besvaras senast
2023-12-14

Till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2023/24:267 Välfärds kriminalitet inom hälso- och sjukvård

Välfärdssystemet är under attack. Kriminella gör vinster på gemensamma skattemedel genom att bedriva verksamheter inom välfärden. Privata företag som kontrolleras av kriminella startar och bedriver till exempel vårdcentraler och vaccinationsmottagningar. Det är ett sätt att både ta ut vinst på skattepengar och tvätta pengar från den kriminella verksamheten. Att den organiserade brottsligheten har letat sig in i den gemensamma välfärden innebär miljardförluster och hotar människors allra mest omedelbara säkerhet och hälsa i kontakten med en vårdcentral eller annan välfärdsverksamhet. I förlängningen är det även ett hot mot välfärdssystemet, rättssäkerheten och demokratin i Sverige.

Kommuner och regioner, tillsammans med Ivo, som utfärdar tillstånd till vissa välfärdsverksamheter, har inte klarat av att hålla kriminella gäng borta från välfärdsverksamheter som bedrivs med skattemedel de utbetalar. Därför krävs nationella åtgärder för att bemöta problemet. Människor måste känna tillit och trygghet till välfärden och dess utförare.

Den 10 oktober träffade sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson tillsammans med socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönwall Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Socialstyrelsen, Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) och Ekobrottsmyndigheten för ett samtal om oseriösa aktörer i välfärden och om välfärds kriminalitet. Vänsterpartiet menar att statsråden behöver göra mer än att samtala.

Vänsterpartiet har kritiserat denna utveckling under lång tid. I samband med 90-talskrisen gjordes stora förändringar i styrningen av välfärden. Kritiken mot ökande kostnader inom offentlig sektor ledde till införandet av en ny styrningsfilosofi, hämtad från industrin, kallad new public management (NPM). Från att i huvudsak ha drivits i egen regi öppnades välfärden upp för privata marknadsintressen. Under denna tid har marknaden trängt djupt in i hälso- och sjukvården på ett sätt som inneburit en ineffektiv och ojämlig resursfördelning. I en nylig rapport från Carina Gunnarson, inom ramen för SNS forskningsprojekt Brottslighet och samhälle, lyfts även den bristfälliga konsekvensanalysen av att öppna upp välfärden för privata aktörer.

Den 16 november gav företrädare från en rad myndigheter och SKR information om välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården under

socialutskottets sammanträde. Flera förslag om hindrande av olämpliga aktörers inträde på marknaden, tillståndsplikter, utökade resurser för tillsynsmyndigheter och mycket mer framkom. Vänsterpartiet har tidigare just föreslagit att bland annat stoppa kriminella från att starta välfärdsverksamheter inom hälso- och sjukvården och att utöka Ivos resurser för myndighetens tillsynsarbete.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Acko Ankarberg Johansson:

1. Avser statsrådet att vidta åtgärder för att stävja kriminella välfärdsverksamheter inom hälso- och sjukvården utifrån de förslag som inkommit från bland annat Ivo och SKR?
2. Avser statsrådet att begränsa nyetablering av privata företag inom hälso- och sjukvård för att förhindra kriminella att bedriva verksamheter?
3. Avser statsrådet att stärka Ivos tillsynsarbete för att myndigheten ska kunna utöka granskningen av oseriösa aktörer inom hälso- och sjukvården?

.....

Karin Rågsjö (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch